

Roman

2

ilustrovan družinski tednik izhaja v četrtek

III. leto

V Ljubljani, 12. marca 1931

Štev. 11

Ljubavno pismo

Napisal W. A. Persich

Mladi mož še spi.

Lepa, okusno opremljena soba. Sveže predpomladno jutro spušča vesele solnčne žarke skozi vitičaste čipke zelenih zaves na preprogo, kjer se razposajeno igrajo. Zunaj cvrlikajo vrabci.

Mladi mož se zbudi. Krinka spanca se počasi izgublja z njegovega prijaznega obraza; vdanostno zazeha in si z dobro vzgojeno desnico pokrije usta. Sanjavo mežikajo njegove oči v to nenadejano svetlobno bogastvo in možgani začno svoje normalno delovanje z dognanjem: solnce — luč, svetloba — lepo vreme — nemara že kar prijetno toplo, bolj verjetno pa hladna jasnost.

„Torej,“ si reče mladi mož, „vstali bomo.“ Vsi mladi možje so suvereni, zato govore o sebi vedno v kraljevski množini.

Pa vendar ne vstane. Najbrž se mu nikamor ne mudi. Ob nedeljah se mladim možem nikoli nikamor ne mudi.

Njemu se nikoli nikamor ne mudi, ob nedeljah pa še dosti manj kakor druge dni. Ob delavnikih gre lepo redno vsako jutro k predavanjem, kakor se spodobi. O, on ne krade Bogu časa — nikakor ne! Vsaj zadnje tedne ne, od takrat namreč ne, ko sedi pred njim v predavalnici mlada, neverjetno zala, neverjetno marljiva, neverjetno nepristopna študentka.

Prav za prav je čisto prijetno, si misli, takole ležati v postelji in strmeči v poslikan strop. Njegove razpoke so reke, zelenje gozdovi, rdeče

Dražestna Paramountova igralka Nancy Carroll, ki so jo Ljubljanci te dni gledali v Idealu in o kateri prinašamo na strani 172 intervju naše newyorške dopisnice G. W. Muellerjeve.

ploskve mesta, višnjeve morja, sadrene vzbokline pa gore. Bog ve, ali so kje na svetu takele pravilno oblikovane gore? Ves svet je v tej sobi.

Pri tem mu pogled zdrkne pošev k belo pleskanim vratom. Kaj pa je to? Glej: gospodinja je potisnila pismo skozi špranjo. Na tleh leži svetlovišnjevi, podolgasti ovitek, ki ga bo treba pobrati.

Toliko, da ni skočil iz prijetne radovednosti iz postelje, toda od mraza, ki vlada v sobi, trznejo prsti na njegovih nogah prestrašeno nazaj pod toplo odejo.

Kdo neki mu je poslal to pismo?

Lili? Ne, ona napiše, če se vobče potrudi, da vzame pero v roke, predrzno razglednico:

Nadaljevanje na 167. strani

V Splitu so svečano krstili naš največji potniški parnik „Kraljica Marija“. Slovesnosti je prisostvovala Nj. Vel. kraljica Marija s svojim spremstvom, ki jo je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo.

V petek, 6. marca, je bil v Južni Srbiji in v Grčiji velik potres, ki je porušil mnogo hiš in zahteval tudi človeške žrtve. V nedeljo se je potres ponovil. Nekatere vasi so popolnoma razdejane. Človeških žrtev je okoli 30. Nj. Vel. kralj in predsednik vlade sta takoj odpotovala v potresno ozemlje. Vlada je sklenila, da bo dala vso podporo prizadetemu prebivalstvu iz državne blagajne in ne bo dovolila privatnega zbiranja prispevkov ne podpor iz inozemstva.

V petek ponoči je na Donavi blizu Beograda trčil parnik „Zagreb“ v parnik „Franchet d'Esperay“, ki se je takoj potopil. Parnik „Zagreb“ so odpeljali v popravilo. Nesreča, ki je zahtevala več človeških žrtev, se je najbrž pripetila zaradi teme ali pa zaradi nesporazuma pri signaliziranju.

Jugoslovanske jubilejne znamke v spomin na desetletnico zedinjenja pridejo v promet 1. aprila t. l. Nominalna vrednost jim bo 0.50, 1 in 3 Din, prodajali pa jih bodo po zvišani ceni, in sicer znamke za 0.50 Din po 1 Din, znamke za 1 Din po 2 Din in znamke za 3 Din po 4 Din. Prebitek pojde v korist Društva rezervnih oficirjev, ki uredi z njim vojne grobove v okolici Pariza.

Finančni minister je ukinil nameravani vagenski davek za nakladanje in razkladanje vagonov v dravski banovini. Obenem je naknadno dravski banovini odobril povišanje takse za električni tok.

*

7. marca je proslavil predsednik češkoslovaške republike dr. Tomaž Masaryk svoj 81. rojstni dan.

Kemal-paša je razpustil turški parlament. Dnevnicke novim poslancem, ki jih bodo volili 30. aprila, bodo znižane s 50 na 35 turških funtov na mesec (s 13.500 na 9.500 dinarjev).

Italija dobi veliko mednarodno posojilo, baje 3 milijarde lir (okoli 9 milijard Din). O višini posojila, ki bo v celoti podpisano v Ameriki, se še nič natančnega ne ve.

Charlie Chaplin je v ponedeljek čisto nepričakovano prispel v Berlin. Prvotno je bil njegov obisk napovedan za začetek aprila. Prebivalstvo mu je navzlic temu, da je za njegov prihod zvedelo šele poslednji trenutek, priredilo veličasten sprejem: hotel, kjer filmski umetnik stanuje, so morali zapreti z železnimi vrati.

Mrtvaška roka

Fantastična zgodba

Napisal Georg von der Gabelentz

Ali veste, kaj je groza? Nekaj čisto drugega kakor strah. Strah te utegne biti v kaki nevarnosti, strah te je v pričakovanju telesnih bolečin, bolezní ali pa pred smrtjo, toda mož se za take reči ne zmeni. Tisto noč pa je bilo nekaj tisočkrat groznejšega, pred čimer sem trepetal, čeprav sem bližino „tistega“ samo čutil, samo slutil. Takrat sem spoznal, kaj je groza, strahopetna, živce trgajoča groza.

*

Naselil sem se kot zdravnik nedaleč ruske meje. Moj poklic me je vodil v najsamotnejše hiše v okolici, in pogosto sem moral jezdití po več ur daleč.

Ko sem se nekega dne vračal s take ježe domov, sem zagledal pred vrati svoje hiše jezdeca, ki je stopil iz sedla in krenil proti hišnim vratom.

Poklical sem ga, takrat pa je vzel iz prsnega žepa pismo in mi ga pomolil. Pisanje se je glasilo:

„Gospod doktor, idite brez odlašanja z mojim slom, ki vas bo vodil. Če ne pridete, bom izgubljen. Poskrbite, prosim, da nihče o tem nič ne izve. — Vaš vdani Viljem Rosen.“

Vprašal sem sla, ki se je že pripravljala, da se spet zavijti v stremena, kaj se je zgodilo njegovemu gospodu.

Skomignil je z rameni in odgovoril:

„Ne vem.“

Pri tem je spaal usta v reži, pomežiknil z očmi in pokazal z roko na čelo.

„Kaj je vaš gospod?“

„Ne vem. Drugače nikdar ne ostane tretjega oktobra doma, ker se boji, da ne bi ta dan prišla bela žival.“

To rekši se je obrnil in zajahal konja. Nekaj trenutkov nato sva že dirjala drug zraven drugega čez ravnino.

Tako sva jezdila več ur, ko je moj vodnik zdajci zavil na ozko pot, ki je držala v neznanu mi gozdno dolino; stari borovci so sklepali svoje vrhove nad zanemarjeno potjo, tvoreč tako visoke oboke.

V mraku sva se ustavila pred enonadstropno hišo sredi gozda: Rosnovo stanovanje. Moj spremljevalec mi je odpeljal konja in stopil sem v prostorno hišo. V veži, kjer so bile stene okrašene z vsakovrstnimi lovskimi trofejami, losovimi glavami in jelenjim rogovjem, me je sprejel že starejši sluga in me spremil skozi več sob do gospodarjeve sobe. Nato je tiho odšel.

Mršav gospod je brez napora vstal s stola pokraj ne navadno velikega kamina, in mi krepko stisnil roko. Njegove ne nelepe črte je preletel vesel nasmešek. Ponudil mi je stol in se mi zahvalil za moj nagli prihod. Potem je rekel:

„Pred kratkim mi ni bilo dobro, zdaj pa mi je že bolje.“

S temi besedami je šel in zaprl oboja vrata, od katerih so ena držala v vežo, jih zaklenil in spravil ključ v žep. Šele potem mi je sedel nasproti.

Ogledal sem si svojega pacienta precej pozorno; ni se mi videl bolan, njegova postava je bila navzlic šestdesetim letom, ki sem mu jih prisodil, visoko zravnana in krepka, v njegovih gibih ni bilo nič bolnega ali trpečega. Tudi na umu bolan se mi ni zdel. Ne da bi bil le z besedico omenil svoje pismo, je z mirnim glasom govoril o nairazličnejših stvarih, o politiki in podobno. Očividno mu je bilo mučno dotakniti se svoje bolezni in zato tudi jaz nisem maral siliti vani.

Med tem se je znočilo. V eter se je polegel, le zdaj na na zdaj se je zganil orav tiho s tožčim glasom v dalji goz-

dov. V sobi je bila tišina, zakaj najin pogovor je postal, kaj vem zakaj, kakor po pogovoru, polglasen, le stara ura na kaminu je tikala enolično, z zamolklim, kovinskim glasom.

Rosen je vstal, prižgal vse luči v sobi in jih tako porazdelil, da so svetile tudi v najbolj oddaljene kote. Potlej je spet prisedel k meni.

Pogovarjala sva se o svo-boščinah kmetov in njih koristi ali škodi za razvoj sosednje ruske države, in moj pacient je pokazal toliko poznavanja stvari in ostrost naziranja, kakršne pri res umobolnem človeku gotovo ne bi pričakovali.

Takrat pa je začela ura na kaminu bítí. Nisem na to pazil, ker sem ravno pozorno poslušal domačinova izvajanja.

Toda Rosen je utihnil sredi stavka, naglo pogledal na uro in jel šteti udarce. Bilo jih je osem. Tedaj se je nasmil nazaj na stol in zagodrnjal pred se:

„Šele osem. Zdaj še ne pride.“

Potlej je povzel snet pogovor, kjer ga je pretrgal, ne da bi se bil opravičil ali pojasnil svoje vedenje. Moje vprašanje, ali pričakuje za nocoj še kako poročilo ali obisk, je kakor hoté preslišal; zakaj nadaljeval je pogovor o politiki in socialnih razmerah, ne da bi mi bil kaj odgovoril.

Uro nato se je prizor ponovil. Ko je ura začela bítí počasi in hreščé, kakor da ji sapa pohaaja, je Rosen mahoma utihnil. Vrgel je tlečo smotko v pepelnik, uprl svoi pogled v številčnico in štel drugega za drugim devet udarcev. Potlej je vstal, stopil po sobi, pogledal, ali so vrata in okna dobro zaprta, in mi šepnil, ko se je vrnil k meni:

„Še ne. Počakati morava.“

Iz njegovih besed in iz vsega njegovega početia je zvenel prikrit strah. Primaknil je svoj stol bližje k mojemu, a še zmerom ni prišel z besedo na

dan. Zdaj pa sem pokazal namen, da se poslovim in grem spat, zakaj bil sem pošteno truden in me ni prav nič mikalo prebiti vso noč s tem človekom in biti vsak trenutek priča kaki posebnosti tega čudaka ter čakati kdo ve kakega dogodka, ki ga nisem niti slutil in ki mi ga on vkljub mojim jasnim namigavanjem ne kaže volje pojasniti. Toda komaj sem vstal, ko me je Rosen zgrabil za roko in me s tako silo potisnil nazaj na stol, da od ošuplosti nisem mogel niti ziniti.

„Ostanite, zaklinjam vas! Nocoj samo zato nisem šel iz te hiše, ki me drugače nobeno noč ne vidi, da napravim neki poskus. Nisem bolan. Kar sem vam pisal, ni res. Hotel sem le, da na vsak način pridete. S tem mi izkažete ulugo, ki je niti od daleč ne morete prece-niti. Moje vedenje se vam mora čudno zdeti. Z obraza vam berem, da dvomite o mojem razumu. Toda na žalost sem si le preveč svest vsega, kar počnem: nisem prenapet, niti naimanj ne. Poskusil bi le rad, ali more vaša bližina, navzočnost popolnoma treznega, slehernega vpliva prostega moža prepoditi ono strašno, česar se bojim, in ki —“

Rosen je planil s stola in nograbil ko britev ostro turško sabljo, iatagan imenovano, ki je toli nevarno orožje v rokah pravega moža. Podržal si je roko na ušesa in prisluhnil. Tresel se je po vsem životu. Tudi jaz sem nehote vstal in nanel ušesa.

Čudni glasovi so se začuli: kakor da bi švigala podgana po majavih lesenih tleh. Rosnove oči so iskale begale po sobi in so naposled obvisle na vratih, ki so držala v vežo in od koder se je zdelo, da ti glasovi prihajajo.

„Ne slišite?“ je zašepetal in me priel za zapestje.

Toda lahni koraki so bili že utihnil.

Moral sem ga pomiriti.

„Nič ne čujem, prav nič,“ sem lagal. „Mislim, da ste v

*Za vsako roko
primerno pero.*

*Amer. zlata nalivna
peresa, najnovejša,
v 4 barvah in vseh
velikostih za vsako
pisavo z garancijo
za vse življenje*

Samo pri **A. PRELOG**
LJUBLJANA, Marijin trg.

zmoti. Tak povejte že vendar, česa se bojite!”

Rosen je sédel nazaj na stol in položil sabljo blizu sebe na mizo, kjer je bila tudi škatla s smotkami in vžigalicami. Ponudil mi je smotko, in tudi jaz sem spet sédel.

„Kako čudno,“ je rekel. „Prisegel bi bil, da sem čul stopinje — nu, če vi pravite... Torej niste nič čuli? Ali ste tega gotovi?“

„Seveda,“ sem odgovoril. „Popolnoma. Lahko ste prepričani, da ni nič bilo.“

Moj gostitelj je s prsti preizkusil ostrino jekla.

„Kaj mislite,“ je zdajci vzkliknil čisto iznenada in zamahnil z rezilom po zraku, da je zažvižgalo, „kaj mislite, ali s temle lahko odsekate človeku roko?“

„Seveda, igranje!“

Rosen je čudno trdo uprl oči v leskečoče se orožje in ga tehtal v roki.

„Da, da, z enim udacem, z enim samim udarcem se to napravi! In kratek sunek v srce tudi zadošča, da spraviš človeka s sveta. Vendar mislim... mislim, da so tudi taka bitja, ki jih niti s tem ne ubiješ. Ne mislite tudi vi tako?“

Rosnove oči so napeto vi-sele na mojih ustnicah.

Konec prihodnjic

JULES MARY:

Brez vesti

Drugi del OČETOV GREH

Ta roman je začel izhajati v 40. številki lanskega letnika „Romana“. Današnje nadaljevanje je štiri in dvajseto. Novi naročniki naj zahtevajo še prejšnja.

Konec

„Ali hudo trpiš, Lidiija?“

„Da... da!“ je s težavo šepnila Lidiija.

„Daj, poskusi se nekoliko vzpeti!“

Bolnica je storila, kakor ji je rekla strežnica, a je spet omahnila nazaj — manjkalo ji je moči.

Xavierjeva jo je vzela v naročje in jo naslonila na blazino.

„Ne, ne!“ je zaječala bolnica z votlim glasom. „Ne maram umreti — ne še zdaj! Daj mi česa, da se mi vrne moč!“

Gospa Xavierjeva je bila vsa začudena, da bolnica nenadoma tako pametno govori.

Bolnica je ponovila prošnjo in potem dodala:

„Čula sem, da se umirajočim lahko podaljša življenje z nekaj kapljicami vina. Moram še s teboj govoriti — moram! Zato pa moram imeti dovolj moči!“

Strežnica je ustréгла bolničinu želji: stopila je k omarici, vzela iz nje steklenico rdečega vina, vtila nekaj kapljic v kozarec in ga nastavila Lidiiji na ustnice.

„Hvala ti!“ je z muko zašepetala bolnica. Željno je napravila dva, tri požirke. Čudodelni učinek pijače se je kaj kmalu pokazal. Prejšnja smrtna bledica se je umaknila rožnati barvi in tudi njen glas je

bil trdnejši, ko je zdaj Lidiija vprašala:

„Ali tvoj brat še živi?“

Gospa Xavierjeva ji ni odgovorila.

„Molčiš, torej še živi. Ali je prost? Ali ga ni doletela kazen za njegove zločine?“ je vročično izpraševala Lidiija.

Gospa Xavierjevi so prišla vsa ta vprašanja preveč nepričakovano, da bi vedela nanje odgovoriti. Zato je molčala.

„Torej je le res!“ je hripavo vzkliknila Lidiija. „Torej je le ostal nekaznovan za vse svoje v nebo vpajoče grehe! Ne, ne, to se ne sme zgoditi — tega človeka mora zadeti pravična kazen!“

Bolnica se je strašno razburila. Iz njenih oči so sršeli bliski in ustnice so ji drgetale od krčevitega razburjenja.

Dobra gospa Xavierjeva, ki vse svoje življenje ni vedela, kaj je sovraštvo, je strašno trpela nad tem izbruhom svoje svakinje. Čeprav je bila malone na koncu življenja, ni Lidiija ta trenutek mislila na nič drugega kakor samo na osveto.

„Ali veš,“ je zdaj mehko izpregovorila gospa Xavierjeva, „ali veš, Lidiija, kako dolgo ti že strežem, ne da bi kdajkoli spustila k tebi katerega človeka?“

„Vem,“ je počasi odgovorila Lidiija.

„Koliko strašnih prizorov sem doživela, koliko groze sem morala prestat, kadar si kričala, kadar si govorila o strašnih stvareh, ki so širili grozo v tej hiši, in kadar so ljudje

trkali na moja vrata, češ: „Vaša bolnica je blazna, morali bi jo odpeljati v blaznico!“ Branila sem te pred vsem svetom, obdržala sem te pri sebi in te rešila pred oblastmi, ki bi te najbrž obsodile kot zločinko.“

„Vem, vse to vem,“ je odgovorila bolnica.

„In zdaj zahtevaš, naj ti pomagam uničiti svojega brata? O, če kdo na svetu želi, da ta nesrečnik —“

„Reci rajši zločinec!“ jo je prekinila Lidiija.

„— da ta zločinec vrne svojo dušo Bogu — verjemi mi, da sem jaz prva med tistimi!“

„Hudiču, pa ne Bogu!“ je zavpila Lidiija.

„Pomiri se, draga moja!“ jo je skušala potolažiti gospa Xavierjeva. „Povedala sem ti, da bi hotela, da mojega brata ne bi bilo več med živimi; kajti ne mine dan, da se ne bi bala pogledati v liste, iz strahu, da ne bi v njih zagledala naše ime, pošteno ime mojih roditeljev — omadeževano.“

Lidiija ji je hotela ugovarjati, toda moči so jo vidno zapuščale.

„Ne bi hotela,“ je spet povzela gospa Xavierjeva, „ne bi hotela, da bi se v sovraštvu poslovila od življenja. Sama si mi razodela svoj zločin, ko si v vročici govorila o njem, ne sluteč, da te slišim — in vendar te nisem zapodila od sebe. Iz tvojih tožb sem tudi zvedela za zločine svojega brata. Vsa ta dolga leta si delala strašno pokoro in plačevala, kar si zagrešila — zato je prav, da v miru in srečno umreš. Kaj ti je vsega drugega mar?“

Umirajoči so solze zalile oči. Prijela je svojo dobrotnico za roko in ji jo poljubila.

Zdajci pa je na vrata potrkal.

Lidiija ni čula. Zaprla je oči in se prepustila sanjam — ta trenutek ni mislila na nič drugo več kakor na srečo, da je še enkrat videla Andreja, da je čula njegov glas in do-

segla od njega odpuščanje svojega zločina.

Vnovič je potrkalo. Gospa Xavierjeva je vstala in odprla. Pred vrati je stal njen brat.

„Ali je umrla?“ je vprašal s suhim, zapovedujočim glasom.

Gospa Xavierjeva je položila prst na usta. „Pst.“ je šepnila. „Še živi, toda vsak trenutek utegne izdihniti.“

Roquin se je spustil na stol, se odkril in si otrl znoj s čela.

„Nimam ti dosti povedati,“ je rekel mrtvo. „Čez uro bo mož, ki stoji zdaj pred teboj v cvetu moske moči in zdravja in poln življenja — mrtev. Ne misli, da igram komedijo,“ je povzel, ko je videl, kako ga je sestra začudeno pogledala. „Preden mine ura, bom mrtev. K tebi sem prišel samo zato, da ti povem, kako moraš ravnati po moji in Lidijini smrti. Nihče ne sme izvedeti, kako je ime ženi, ki ta trenutek umira. Zato sem ti prinesel papirje, ki jih potrebuješ za pogreb. Moja poroka se je vršila v Italiji in v Franciji, nihče ne ve zanjo. Evo ti Lidijinega krstnega lista — to je vse, kar potrebuješ — pokopljejo naj jo pod njenim rodbinskim imenom.“

Forges je položil papir na mizo.

„Ta stvar bi bila torej urejena,“ je povzel čez nekaj časa in si iznova obrisal potni obraz. „Ostane mi le še, da uredim nekatere reči zastran bodočnosti mojega sina. Saj veš, da imam sina — zaradi tega sina pojdem v smrt, zakaj od moje smrti je odvisna njegova sreča v življenju. Moj sin vsega tega ne ve, kar ti veš — moja skrivnost umre z menoj in nikoli ne bo sin senatorja Forgesa vedel za Roquinove zločine. Zato sem te določil za glavno dedično, ker svojemu sinu, ki po zakonu nima pravice do mojega imena, ne smem ničesar zapustiti. Zato torej zapustim svoje premoženje tebi, da mu ga izro-

„Roman“ stane

1 mesec 8 Din, ¼ leta 20 Din, pol leta 40 Din, vse leto 80 Din. — Račun pošt. hr. v Ljubljani št. 15.393. — Dopisi: „Roman“, Ljubljana, Breg 10. — Naročnina za inozemstvo (vse leto): v Avstriji 14 šilingov, Nemčiji 9 mark, Franciji 50 frankov, na Čehoslovaškem 70 kron, v Italiji 40 lir, Belgiji 14 belg, Angliji 9 šilingov, Holandiji 5 goldinarjev, Egiptu pol funta, Severni Ameriki 2 dolarja. Za ostalo inozemstvo vseletno 120 Din v valuti dotične države, pol leta pa 60 Din. Posamezne številke: v Jugoslaviji po 2 Din, v Italiji pa po 80 stotink.

čiš po moji smrti. Ali pristaneš na moj predlog?“

„Ne maram imeti opravka s tvojimi zadevami!“

„Prav — kakor hočeš!“ je mrzlo odgovoril Roquin. „Če je tako, potem je škoda izgubljati besede. Moja pot od tod vodi k sodišču — to ti je najbrž bolj pogodu?“

Uboga žena je dobro vedela, česa je njen brat zmožen in da ne zapravlja po nepotrebnem besed. „Dobro, storim ti po želji,“ je odgovorila trudno. „Toda zdaj mi napravi uslugo in idi! Naj se vrnem k tvoji umirajoči ženi — tam je moje mesto!“

Ni še dogovorila, ko so se odprla vrata druge sobe in se je na pragu pojavila strahotna postava. Bila je — Lidija! Nesrečnica je bila spoznala Roquinov glas in neznana moč jo je pognala kvišku in

vrgla iz postelje. Zdaj se je krčevito oprijemala podboja vrat in vrešče se ji je glas trgal iz ust:

„Bodi preklet, ti, ki si me napravil za morilko in mi ukrad Andrejevo ljubezen! Bodi preklet, zločinec!“

To so bile njene poslednje besede. Prepozno je njena svakinja planila k njej, da jo prestreže v naročje: Lidija se je mrtva zgrudila na tla.

Forges se ni zganil, tudi prekletstvo, ki ga je izrekla njegova žena, ga ni pretreslo. Njegova usoda je bila zapečatena, nič na svetu je ni moglo več izpremeniti. Vstal je in se obrnil proti vratom.

„Stvar je torej urejena,“ je rekel že na pragu sestri Feliciji. „Ti prevzameš dediščino za mojega sina. Bodi zdrava, sestra!“

Mirno, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo, je krenil po stopnicah dol in stopil v avto, ki ga je odpeljal domov.

*

„Tako, prijatelj, zdaj je vse pripravljeno,“ je rekel Forges, ko mu je sluga Bontemps odprl. „Na dolgo vožnjo pojdeva. Ali veš, kaj je morska bolezen?“

„Ne, gospod,“ je smeje se odgovoril Bontemps. „Do zdaj sem se vozil samo na Seini in Marni.“

Forges se je pomenljivo nasmehnil. „Čez četrť ure ti pozvonim,“ je rekel in odšel v svoj delovni kabinet.

Ko je zaprl vrata za seboj, se je Forges nenadoma ves izpremenil. Spustil se je v naslanjač in se zamislil. Mimo njega so se vrstili prizori iz njegovega toli pestrega življenja. Zločinec ni mislil na svoje žrtve — njegovo srce ni bilo dostopno za očitke vesti. Videl je pred seboj Gastona še kot otroka, kako se mu smehlja in ga trga za brado. „Kako sem bil v zmoti,“ je zamrmral pred se, „kako sem se motil, ko sem mislil, da lahko zagotovim otroku srečo z bogastvom!“

VSAK DAN 1 VPRAŠANJE

Odgovori na 170. strani

1. Katera evropska država ima največ zlata, in koliko?
2. Koliko tehta deževna kaplja? (Poskusite uganiti in šele potem pogledajte naš odgovor!)
3. Kdo je bil Charles Goodyear?
4. Koliko je še čistokrvnih Indijancev na svetu?
5. Zakaj ima človek obrvi?
6. Kateri trije tehnični izumi so najbolj razgibali sedanjí vek in mu dali največ impulza?
7. Kaj pomeni trikotnik kot cestno znamenje za avtomobiliste?

Toda čas je hitel. Forges se ni smel več obotavljati. Sedel je za mizo in napisal svojo poslednjo voljo. Oporoka je bila jako kratka:

„Vse svoje imetje, vrednostne papirje, posestva, hiše, pohištvo, avtomobil in vse drugo, kar je moje, zapustim svoji sestri vdovi Feliciji Xavierjevi, pod pogojem, da odstopi gospodu Gobriandu v ulici Poissonniers številka sto sedemnajst pol milijona frankov, ki sem mu jih dolžan, in pol milijona frankov za obresti in obrestne obresti. Forges, senator.“

Bil je prepričan, da bo njegova sestra skrbela za Heleno in njegova otroka prav tako kakor sam.

Štiriindvajseto poglavje

KAZEN ZA GREHE

Bontemps je pogledal na uro. Pet in dvajset minut je že minilo, njegov gospod pa je še zmerom zapravljal dragoceni čas v kabinetu. „Kaj hudiča neki počne?“ je zagodrnjal. „Ali ne ve, da je treba še toliko reči pripraviti za pot?“

Takrat je naposled zazvonznilo.

„Vendar že!“ je vzkliknil sluga in jadrno stekel po stopnicah do kabineta svojega gospoda.

Forges ga je pozdravil s čudnim usmevom.

„Sedi, Bontemps,“ mu je rekel, „in piši, kar ti bom narekoval.“

Bontemps si tega ni dal dvakrat reči, čeprav ni vedel, kaj naj bi pisal. Vzel je papir in potegnil črnilnik k sebi.

„Pripravljen sem, gospod!“

Forges je narekoval:

„Ker ne maram preživeti svojega dragega gospoda, se usmrtim —“

Bontemps je prestal. Pogledal je svojega gospoda, meneč, da si je dovolil z njim ne-

okusno šalo. Forges pa se je samo čudno smehljajal.

„Ali mar ne razumeš?“ je vprašal.

„Ne!“ je hripavo odgovoril Bontemps.

„Nu, stvar je vendar kaj preprosta. Če hočeva pobegniti v Buenos Aires, morava zato imeti pameten razlog.“

„To bi že razumel, toda —“

„Menda še nisi pozabil, da je oblast Roquinu za petami in zato tudi Bontempsu?“

Morilca je ledeno izpreletelo.

„Aha, zdi se mi, da razumem,“ je rekel s tresočim se glasom. „Gospod hočete, da potegneva oblast z domnevnim samomorom za nos, kaj ne? Zdaj razumem!“

„Prav, zato piši!“ In Forges je ponovil: „Ker ne maram preživeti svojega dragega gospoda, se usmrtim —“

„Pokaži! Vidiš, ena beseda manjka: ‚se‘.“

„Nu, pa napišem še enkrat.“ Bontemps je skrbno prepisal narekovani stavek.

„Zdaj je dobro,“ je rekel Forges. „Dalje!“ In Forges je narekoval: „Nihče naj torej nikogar ne dolži krivde nad mojo smrtjo!“ Pregledal je, kaj je Bontemps napisal, in je

bil zadovoljen. „Dobro,“ je rekel. „Zdaj se pa še podpiši!“ Sluga je negotovo pogledal svojega gospoda.

„Kakopak da se moraš podpisati,“ se je zasmejal Roquin. „Drugače ljudje ne bodo vedeli, za koga gre.“

Bontemps je podpisal svoje ime; Forges je vzel listino in jo skrbno spravil med druge svoje papirje. Nato je stopil k omari in vzel iz nje revolver.

Bontemps je prestrašen odskočil.

„Ali si neumen!“ se je zasmejal Forges. „Stopi bliže, dečko!“

„O, gospod, nikar se s to rečjo ne igrate! Kako rade se zgode nesreče z orožjem!“

„To pot ne pojde za nesrečo,“ je mrzlo odgovoril Forges, nego za dva samomora. V tem revolverju je šest nabojev — torej štirje preveč. Eden bo zame, drugi pa zate!“

„O, gospod, od vaših šal se človeku, kar lasje ježe!“ je ves trepečoč zaječal zločinec.

„Nu, Bontemps,“ je mrzlo rekel Forges, „če slučajno ne misliš izpolniti, kar si malo prej podpisal, je to tvoja stvar. Najprej jaz — ti pa kakor veš!“

Pomladna utrujenost

je znan pojav, ki smo mu vsi bolj ali manj podvrženi. Take naravne pojave premagamo naravnim potom: s krepitvenim in bodrenjem organizma. Važno, v mnogih letih preizkušeno in odobreno sredstvo je

„PLANINKA“ čaj Bahovec.

ki sestoji po večini iz domačih zdravilnih planinskih zelišč.

„PLANINKA“ čaj porazdeljuje kri in preprečuje apnenje; tako dobe žile potrebno elastičnost.

Zavrnite ponaredbe in zahtevajte v lekarnah izključno „PLANINKA“ čaj Bahovec v plombiranih zavoječih in z napisom proizvajalca:

LEKARNA Mr. BAHOVEC, LJUBLJANA

Vaša in naša želja je, da

„Roman“ razširi obseg.

Sami ste krivi, da ga še ni:

1. ker list posojujete dalje;
nič manj pa zato,

2. ker z naročnino odlašate.
Torej?

„Ne, jaz nočem umreti, je hripavo zavpil Bontemps.

To so bile njegove poslednje besede. Roquin je nameril revolver in pritisnil — oglušujoč pok in Bontemps se je zadet v čelo mrtev zgrudil na tla. Potem si je Forges-Roquin nastavil revolver na sence.

„Bodi srečen, sin moj!“

Drugi strel je počil. Gastonov oče je poplašal s smrtjo svoje grehe. — — —

*

Dvojni samomor senatorja Forgesa in njegovega zvestega oprode je zbudil pozornost v vsej Franciji. Toda nihče razen poklicanih ni slutil resnice — vsi tisti, ki so jo vedeli, so molčali.

Ko se je Gobriand tisti dan vračal iz zapora domov, je srečal na stopnicah pred svojim stanovanjem Levigiera, ki je bil med tem obvestil njegovo ženo in hčer, da so ga izpustili domov. Pavlov oče mu je stopil naproti, mu trdno stisnil roko in se mu opravičil za neprilike, ki mu jih je storil.

Gobriand je še tisti dan zvedel o Forgesovem samomoru. Notar, ki je odprl njegovo oporoko, je starca obvestil, da mu je senator zapustil en milijon frankov. Stari pohabljenec skoraj ni mogel verjeti, da bi to bilo res. „Naj mu bo zemlja lahka!“ je ganjen vzkliknil, ko se je nekoliko opomogel. „Umrli je kot mož!“

Helena je s hčerjo zapustila Pariz in se za stalno naselila na deželi. Tudi gospa Xavierjeva se je preselila iz dotodanjega stanovanja; oporoko pokojnega brata je izpolnila do poslednje besede. O Lidiji

ni nihče nikoli zvedel, da je bila Forgesova žena.

Pavla ni več strpela v Parizu. Pridružil se je neki ekspediciji v osrčje Afrike in zapustil nesrečnega očeta — ki pa je dobil zanj vsaj malo nadomestila v svojem drugem sinu — Gastonu.

Nekega dne je namreč Gobriand rekel Levigieru: „Julija in Gaston se ljubita. Treba ju bo poročiti, samo ne vem, pod kakšnim imenom naj pojde Gaston pred oltar?“

„Rod mojim,“ je odgovoril Levigier, „saj je po zakonu tako rekoč moj sin.“

Stari pohabljenec ni pozabil nikogar, ki mu je kedaj izkazal kako dobroto. Kupil si je veliko posestvo na jugu Francije in pisal Lefondu, staremu čevljarju v Boisu, ki ga je nekoč rešil smrti od gladi: „Gospod Lefond, pridite k meni — zdaj lahko hodiva na lov v lastnem gozdu!“

Julijina poroka je bila pol leta kasneje.

Tudi Chilpéric je naposled učakal svoje zadoščenje: morilec njegovega prijatelja je prejel svojo kazen.

Nekdanja markiza Alice je bila srečna žena svojega Valentina — danes ga ljubi še prav tako kakor pred petnajstimi leti. Tudi zdravnik Emil Sénéchal, ki je zaslovel širom domovine, je bil srečen ob strani svoje zveste ženice. Smrt njegovega očeta in vsi zločini, storjeni nad njegovo rodbino, sta maščevala Roquinov samomor in Bontempsova smrt.

Z današnjim nadaljevanjem se je končal roman „Brez vesti“, ki je bil nadaljevanje romana „Sirota z milijoni“. Oba romana tvorita torej celoto. „Sirota z milijoni“ je začel priobčevati „Roman“ v števil. 20, roman „Brez vesti“ pa v. 40. števil, lanskega letnika. Naši novi naročniki, ki plačajo na pre j vsaj 20 Din za četrt leta, dobe vseh 44 števil „Romana“, v katerih sta izšla oba romana, s poštnino vred namestu za 90 Din po znižani ceni 70 Din, naročniki pa za 82 Din. Ker imamo le še malo izvodov teh števil, priporočamo, da z naročili ne odlašate. Denar je treba poslati na pre j. Pišite po položnico!

Ljubavno pismo

Nadaljevanje s 161. strani

„Zajček moj! Ob sedmih na Gosposki cesti. Rada bi šla baš s teboj drevi malo pokrokat. Vse podrobno ustmeno.“ Ržazen tega je na taki razglednici vedno naslikan kak okrogel študent v „poševni“ legi. Nekoliko neokusno, zato pa baje duhovito. Lili torej ne pride v poštev.

Mati! Ne, ona pošlje drobno belkasto pismo s trepetajočo pisavo; ze ovitek izdaja njene staroverske nazore in srčno dobroto. Njene dobre nasvete že slutiš, še preden si prebral le eno besedo.

Edgar? Vedno veseli dobrovoljni tovariš iz študentovskega društva „Krok“? On — pa tole svetlovišnjevo pisemce! Mladi mož se skoraj na glas zasmije nad abotnostjo take domneve. Kdo pa potem? Kdo hudiča mu neki utegne pisati takole svetlovišnjevo ljubavno pisemce?

Zamišljeno strmi v prijazno obetajoči ovitek in obrvi se mu bočijo — tedaj pa se mu pokaže v duhu slika, sličica, nežen dih človeškega bitja: svetlovišnjeva obleka iz maroškega krepa, rjava kodrasta glaviča in pod njo, za vratom zlata verižica — glaviča, kakršno vedno gleda pred seboj v predavalnici: neverjetno zala, neverjetno marljiva in neverjetno nepristopna študentka. Ona je pisala to pismo, ona je z žensko zvitostjo dognala njegov naslov — pred včerajšnjim, ko so se njegove oči slučajno tako polno srečale z njenimi, ga je vprašujoče pogledala — tisti dan je sklenila, da mu piše! Simbolizirala je samo sebe, ko si je izbrala tak papir, ki se natančno vjema z barvo njenega krilca. Ona ga ljubi! Zakaj tudi ne? Saj ne bi bilo prvič, da bi njegova smešna plahost morala dobiti pobudo od zunaj, ne bi bilo prvič, da ne bi imel poguma približati se deklici. Gotovo mu piše:

Konec na 175. strani

SRCE V OKOVIH

Roman

Napisal Mirko Brodnik

Prvi del

ŽIVI MRTVEC

Osmo poglavje

VERA

Drugi dan, potem ko je Zora oddala pismo, je dobila obisk. Prišla je sestrična Vera, njena najboljša prijateljica, edina, ki ji je lahko vse zaupala, ne da bi se ji bilo treba bati, da zve še kdo drugi. Lahko si mislimo, kako vesela je bila Zora! Saj je zdaj dobila prijateljico, ki ji lahko odkrije svojo bol.

Ali nismo ljudje čudni? Kadar skrivamo sami zase v srcu bolest, ki nas muči, in strah, ki nas ubija, nam je težko. Toda če svoje trpljenje lahko komu odkrijemo, nam pade s srca kakor težak kamen.

Vere že dolgo ni bilo pri Stojanovih. Učiteljica je bila v majhni hribovski vasi in zdaj si je vzela dopust, da je prišla k sorodnikom na obisk. Vedela je, da na božič, ki ni bil več daleč, tega ne bi mogla storiti. Takrat je vsakdo rad doma in tudi njo bi zadržali. Zdaj pa...

Čisto nepričakovano je bila prišla z jutranjim vlakom. Zora je ravno čakala pismo-nošo z Brankovim pismom, ko je okrog vogala zavil voz in v njem je zagledala vedri obraz svoje prijateljice. Tudi ona jo je opazila. Velela je ustaviti voz in skočila k njej. Kakor sestro jo je pozdravila in skupaj sta šli v hišo, kjer so bili nemalo presenečeni nad nenadnim prihodom. Gospa Stojanova se je kar topila v ljubeznivosti; venomer jo je izpraševala, kako ji gre in ka-

ko je doma. Notarja hvala bogu ni bilo doma, sicer Zora sploh ne bi bila prišla do tega, da bi nemoteno govorila z Vero. Ko je notarka končno ven-

PREJŠNJA VSEBINA

Poročnik Branko Slavec in Zora Stojanova, notarjeva hči iz gorenjskega trga, se ljubita. Večer pred povratkom na fronto odloči njuno usodo... Ko se vračata z izleta, ju v nevihti sreča Brankov poveljnik stotnik Kregar, ki tudi skrivaj ljubi Zoro. Na poslovilni večerji pri Stojanovih stotnik zasluti Brankovo in Zorino tajno in v njem se porodi mržnja do poročnika, ki je pozneje na fronti niti ne skuša skriti. Dan pred odločilno bitko dobi Branko pismo od Zore, v katerem mu deklica prizna, da njuna ljubezen ni ostala brez posledic. Slavec prosi stotnika za dopust, ki pa mu ga Kregar trdo odbije; namestu tega mu zapove, naj pripravi svoj oddelek za boj. V tem boju Branka nevarno ranijo; ko stotnik pregleduje ranjenca, zagleda nezvestnega poročnika Slavca, ki stiska v pesti neki papir: Zorino pismo. Kregar ga spravi in prebrska ranjenčeve žepe, kjer odkrije Zorino sliko. Tudi to spravi. Ko mu drugo jutro vodja čete poroča o izgubah, zve, da Slavčevega trupla niso mogli nikjer dobiti. Zora doma čaka, kdaj se ji bo Branko vrnil. Nekega dne pa ji oče pove, da mu je pisal Kregar in ga prosil za njeno roko. Deklica se zasmee; ona pa Kregar! Vendar je oče ne sili, češ da je še premlada, čeprav bi imel stotnika prav rad za zeta.

darle zaprla zatvornice svoje zgovornosti, je Zora odvedla Vero v svojo sobo.

Vera je takoj opazila, da pri Zori nekaj ni v redu. Ko

sta bili sami, jo je takoj tudi povprašala. Zora je samo malce prebledela. Za trenutek jo je obšla misel, da bi tudi Veri prikrila, kar jo boli, čeprav je prej tako hrepenela po človeku, ki bi se mu lahko izpovedala. Toda premagala se je. Po kratkem obotavljanju je odprla predal svoje omarice in poiskala v njem Brankovo sliko.

Dala jo je Veri v roko.

„Poglej ga!“

„Kaj? Tvoj izvoljenec?“ se je nasmehnila sestrična. „To vendar ni nič hudega! Zaradi tega ti pač ne bi bilo treba delati tako žalostnega obraza.“

„Ko bi bilo samo to!“ je rekla Zora grenko. V nekaj besedah je povedala Veri vse.

„Nič se ne boj!“ jo je skušala Vera pomiriti. „Saj si mu pisala! Kot mož se mora zavdati, kaj je ždaj njegova dolžnost. Vrne se k tebi, Zora, in potem bo dobro, potem boš samo njegova. Saj ga ljubiš, Zora?“

„Če ga ljubim? Še vprašam me, Vera? Tega ti ne odpustim. Kako ga ne bi ljubila, njega, ki sem mu dala vse, njega, ki je oče otroka, ki se zbuja pod mojim srcem! Vera, kako moreš kaj takega vprašati?“

Skoraj jo je posilil jok.

Vera pa jo je sočutno prijel za roko in jo pobožala po laseh.

„Saj veš, da ti želim vso srečo, Zora. Nikogar ni, ki bi ti jo bolj želel kakor jaz. Kdaj si mu pa pisala tisto pismo, kjer si vse povedala?“

„Včeraj.“

„V treh, štirih dneh ga mora imeti. Verjemi mi, ko bo teden okoli, bo pri tebi.“

„Ko bo teden okoli... Ko bi res prišel... ko bi res prišel...“

Čitatelje opozarjamo, da se roman

„Brez vesti“

danes konča na straneh 164—167

Toda jaz se bojim, tako zelo bojim... In če se mu kaj pripeti? Saj veš, vojna je...

„Pogumna bodi, Zora! Nikar ne obujaj žalosti. Naj spi! Zaradi njega te prosim, ki še ni rojen, samo zaradi njega.“

Vzela je njen obrazek med dlani in ji pogledala globoko v oči.

„Saj mi oblubiš, Zora?“

„Da,“ je dahnila, da je bolj slutila njen odgovor kakor razumela. „Obljubim ti.“

In kakor bi se bil zgodil čudež, so se takrat pordečila njena lica in rahel nasmešek je obkrožil njene ustnice. Vera je to videla. Vstala je, položila Zori roko na ramo in ji rekla:

„Vidiš, taka moraš biti zmeraj, Zora! Kaj poreče tvoj Branko, če te ob prihodu najde vso objokano?“

Na ves glas se je zasmejala, prišla Zoro za roko in odhitela z njo po stopnicah. Toliko da se nista zaleteli v veži v gospo notarko, ki je pravkar prišla iz kuhinje.

„Ne tako divje!“ ju je pokarala, toda Vera ji ni dala do besede.

„Zakaj ne, tetka? Ali ste vi v mladosti zmeraj čepeli za pečjo in molili?“

Ta odgovor je zalegel. Notarka se je pol od srca, pol prisiljeno nasmehnila in se vrnila v kuhinjo.

Na vrt sta prišli prav takrat, ko je mimo hiše zavil pismonoša.

„Kje imate moje pismo?“ ga je Zora hitro ustavila.

„Vaše pismo? Ne vem, če je danes kaj prišlo.“

Zora se je tako prestrašila, da je pismonoši postalo žal, da ji ni odkrito povedal.

„Saj je prišlo,“ jo je potolažil. „Tukajle je!“

Iztrgala mu je pismo iz rok in zbežala z njim v konec vrta. Naglo je raztrgala

ovitek in jela čitati. Branko ji je pisal takole:

„Draga Zora!

Nocoj sem sam in v tej samoti čutim tvojo dušo, ki bedi nad menoj, in nocoj ti pišem to pismo, da boš vedela, kako zelo te ljubim, kako zelo hrepenim po tebi, zora moja.

Težke so bile moje ure kar si daleč od mene, tako daleč, da te komaj moja misel objame, tako daleč, da se mi časi zazdi, da leže med nama svetovi, ki jih nikdar ne bom mogel prehoditi. In kako rad bi jih prehodil!

Nocoj, ko so vsi drugi spali, sem bedel in mislil na tebe. Ne vem, zakaj ti to pišem — saj moraš sama vedeti, da si samo ti moja misel, ki me spremlja povsod, da mi je ta misel edina tolažba v teh težkih dneh, ko ni nikogar, ki bi mi dal lepo besedo, ki bi mu lahko rekel prijatelj.

Snoči sem sanjal o tebi, Zora, vem, da si bila to ti! Zdelo se mi je, da grem sam, čisto sam po daljnem polju, ki mu ni mej. In ena sama steza je vodila po njem. Tako brezkončna je bila, da se me je polotila groza. Omagal bi bil sredi poti, da nisem takrat zagledal v daljavi od rajske glorijske obdan obraz, in ta obraz je bil tvoj in me je vabil in klical. Takrat se mi je zdelo, da so me nenadoma prepojele nove moči, in stekel sem naprej po samotni ravnini. In videl sem tvoje roke, ki so me klicale, tvoje ustne, ki so me iskale. In ko sem se prebudil, se mi je zdelo, da čutim tvoj poljub, ki si mi ga poslala v sanjah.

Zora, ali niso to lepe sanje, ali ni to lepa pravljica? Kdaj postane resnica, kdaj bom spet zagledal tvoj obrazek?

Nekaj mi velevala, da bo tega pekla kmalu konec, in čeprav mi skrivne slutnje trgajo srce, se ne bojim. Da bi le kmalu prišel tisti čas!

In zdaj čuj še tole, Zora: preden mine mesec dni, bom pri tebi, in takrat boš zvedela, kako zelo te ljubim

tvoj

Branko.

Zora niti opazila ni, da stoji Vera za njo in čita čez njeno ramo. Šele ko je pismo zložila in ga naglo vtaknila v nedrje, se je obrnila.

„Ali si čitala, Vera?“

„Sem.“

„In kaj meniš?“

„Da si noričica. Če ti ni to pismo dovolj velik dokaz, kako zelo te ljubim, ti ne morem pomagati.“

„Praviš, da se res vrne?“

„Vrne se, dušica moja. Vrne se tvoj Branko, k tebi se vrne in ti reče: ‚Dovolj dolgo si čakala, Zora. Zdaj je prišel čas, ki naju združi za zmeraj.‘“

Deveto poglavje

GROZNA NOČ

Štiri dni je bila Vera že pri Stojanovih. V teh štirih dneh se ni dosti izpremenilo. Zora se je nekako vživela v svoj novi položaj. Niti tako stršen se ji ni več zdel. Koprnela je samo po svojem Branku. Njegova pisma so prihajala vsak dan in v njih je našla toliko moči, da se je lahko premagovala, ko so jo še venomer mučile tajne skrbi, ki jim ni vedela vzroka.

Tisti večer — sredi je bila — so sedeli Stojanovi v salonu. Notar je bil po svoji stari navadi pri peči, kjer je prebiral dnevnike, ki so čez dan prišli, in kadil iz pipe. Gospa je pletla nogavice, Vera in Zora pa sta dominale za mizo. Zora je bila nekam čudno razigrana. Vera kar ni mogla verjeti svojim očem, ko jo je opazovala. Odkod neki to veselje?

Tudi notarka je postala pozorna in pletilke so se ji sredi dela ustavile. Nagnila se je k Veri in ji rekla šaljivo na uho:

„Kar si ti pri nas, je Zora čisto drugačna. Kar naenkrat jo je minula tista zamišljenost, ki mi ni bila prav nič všeč. Če ostaneš še dolgo tu, jo čisto ozdraviš.“

Zora, ki je te besede čula, je pobesila glavo, da skrije rdečico, ki ji je zalila obraz. Vera pa je rekla skoraj resno:

„Preveč sama je bila zmeraj. Zdaj ko sem jaz pri njej, ima dovolj družbe, in to jo malo raztrese.“

Šele sedaj si je Zora upala pogledati materi v obraz.

„Saj res! Vera naj kar pri nas ostane!“ in pri sebi si je mislila in upala: „Ko bi ostala vsaj tako dolgo, da se Branko vrne...“

Tako so se pogovarjali ves večer. Pozno je bilo že, ko so se odpravili spat.

Vera in Zora sta spali v isti sobi. Ko sta bili sami v spalnici, se je Zora naslonila na vrata.

„Ko bi vedela, Vera, kako me nocoj boli srce... kako mi je težko... Umrta bom...“

Vera si ni vedela pomagati. Stopila je k njej in ji pogledala v oči:

„Nikar se toliko ne muči, Zora! Lezi v posteljo in zaspi. V spanju boš vse pozabila.“

Nemo, kakor ne bi imela svoje volje, jo je Zora ubogala in legla. Vera je utrnila luč. Nato je stopila k Zori in jo poljubila na čelo:

„Zaspi, Zora!“

Toda deklica ni mogla zatisniti očesa.

Skozi špranjo v oknu je silila mesečina v sobo. Njen tenki žarek, ki je padel na njeno posteljo, se ji je zdel kakor meč, ki se ji hoče zasaditi v srce. Nemo so ji drhte ustnice. Še moliti ni mogla v tej noči, ko se ji je zdelo vse tako strašno tuje, mrtvo.

Zazrla se je v tisti pramen mesečine in bilo je, kakor bi nehala živeti in misliti. Hotela je prislunhati. Zdelo se ji je, da čuti utripanje srca tistega malega bitja pod svojim srcem, ki ga še čaka življenje... Kakšno življenje?

„Zaradi njega mi ga ohrani, Bog,“ je prosila vroče in njene misli so se pomešale s potokom solza, ki se ji je vtilil po licih. „Preveč bi trpel, če ne bi imel očeta.“

Nenadoma pa se je pomirila. Kakor sence so zbežale od nje bolne misli... izginjale so v daljavi, da se nikdar več ne vrnejo.

„Nikdar več...“ je šepnila sama pri sebi. „O, da se res ne bi več vrnile!“

Čula je, kako je odbila ura eno, kako je odbila dve. Težki so bili ti udarci. Kakor gluh odmev... Vse spi, samo ona je še budna, ona, sirota med tisoči, ki jih je zadela ista usoda kakor njo.

Takrat pa se je nenadoma nagnila naprej in se uprla z roko na blazine. Oči so se ji široko razprle in zdelo se ji je, da vidi v pramenu mesečine, ki je postajal čedalje širši in jasnejši, da vidi v tem pramenu Brankov obraz. In ta obraz je bil blede in trpeč kakor obraz mučenika. Oči je imel zaprte in zdelo se ji je, da vidi kaplje krvi, ki lezejo druga za drugo iz kotov njegovih ustnic in padajo globoko nekam v brezkončni prepad, ki mu ni dna.

Kakor blazna se je zagledala v to vizijo; potem ji je bilo, kakor da so se te oči za trenutek odprle in jo pogledale tako neskončno milo in žalostno, da ji je od bolesti zastalo srce. Videla je, kako so se ustnice zganile, da izgovore ime, njeno ime. Nato se je glava pobesila in izginila v temi, ki je vse zajela.

Zora je še zmeraj nemo strmela predse. Potem se je počasi zavedla. Neizrekljiva groza jo je obšla in obupen krik se ji je utrgal iz stisnjene grla — — —

Vera, ki jo je ta krik zbudil, je še pol v spanju planila iz postelje. Zora je bila nezavestna.

*

Šele čez dolgo se je prebudila. Vera je klečala ves čas pri njej in ji močila čelo in sence. Ko je videla, da je

odprla oči, ji je odleglo. Bala je, da ne bi bilo kaj hujšega. Dobro je vedela, da bi notarka takoj poslala po zdravnika, ki bi nedvomno povedal, kaj je Zori v resnici. Tega pa nihče ni smel zvedeti, dokler se Branko ne vrne s fronte in ne popravi, kar je zagrešil.

*

Drugo jutro se je Zora izgovorila, da jo boli glava in da ostane zato v postelji. Še zmeraj je bila blede in okrog oči je imela velike kolobarje, ki so pričali, koliko je morala pretrpeti v minuli noči. Vera je uredila tako, da je sama ostala pri njej in pazila, da ne pridejo nepoklicani v sobo.

Zaklenila je vrata in sedla k svoji bolni prijateljici. Dolgo se ni upala vprašati, kaj je bilo ponoči, naposled pa je Zora začela sama:

„Vera... Vera... nocoj je bilo strašno... Branka sem videla... mrtvega...“

„Nikar tako ne govori, Zora,“ jo je skušala sestrična pomiriti. „Samo tvoja razbolena domišljija...“

„Ne, ne...“ jo je vročično zavrnila Zora. „Nikar me ne prepričaj! Branku se je moralo to noč pripetiti nekaj strašnega. Morda je celo mrtve! Moj Bog, ne smem misliti na to! Joj! Gorje meni!“ Krčevita bol ji je spačila obraz.

V tem je dekla prinesla kosilo. Vera ga je postavila na mizo, toda Zora se ga ni niti pritaknila.

Popoldne se je toliko popravila, da je lahko vstala in odšla z Vero na vrt. Tam sta sedli na klopico, toda beseda jima ni šla iz ust. Obe sta bili preveč zatopljeni v svoje misli.

Ko je prišla notarka mimo grede na vrt, se je Zora zdrznila. Naglo se je sklonila k tlom in jela z rokami grebsti po pesku, da ji ne bi mati videla v obraz.

Zvečer je šla zgodaj spat. Vera se ni ganila od njene postelje. Nepristano se je bala, da se ne vrne snočnji prizor.

VSAK DAN 1 ODGOVOR

Na vpraša 1. na 165. str. ni

1. Francija, za 108 milijard Din (pred vojno 78 milijard). Za primer: vsa Evropa ima zlata za 290 milijard Din.

2. Največje deževne kaplje s premerom $7\frac{1}{2}$ mm tehtajo približno četrtr grama, manjše pa primerno manj.

3. Izumitelj trdega gumija (zmes kavčuka in žveplovega cveta; leta 1800).

4. Trinajst milijonov; domala vsi v Južni Ameriki. V Severni jih je koma kakih 30.000.

5. Obrvi ustavijo znoj, ki curlja s čela, in ga odvajajo obkraj oči na lice.

6. Film, radio in letalstvo.

7. Nevarnost.

Toda Zora je bila zbita in je kmalu zaspala. Vera je še nekaj časa bedela pri njej. S skrbjo je gledala drobne gubice na dekletovem čelu. Potem pa so se te gubice počasi razlezele in okrog usten ji je zaigral slaboten nasmešek.

Vera se je oddahnila. Ljubee se je sklonila čez Zoro in ji popravila odejo.

„Bodi srečna, sirotica, vsaj v sanjah bodi srečna!“

Deseto poglavje

VSÍ SO PRIHAJALI...

Drugi dan je bila Zora spet zdrava. Ves dan je hodila z Vero po gozdovih, komaj toliko, da sta prišli h kosilu in na večerjo. Zora je bila dopoldne dobila Brankovo pismo, ki jo je čisto pomirilo. Ko sta bili zvečer spet sami v sobi, se je Zora nenadoma spomnila.

„Če je dobil moje pismo, mora biti jutri že tu. Vera, ko boš jutri zjutraj še spala, pohitim k jutranjemu vlaku. Morda pride z njim...“

Burno je stisnila prijateljico k sebi.

„In če ne pride zjutraj, pride popoldne. Takrat mora priti...“

Nenadoma pa se je spet vznemirila.

„Mora priti...“ je ponovila, kakor da se hoče samo sebe prepričati. „mora priti...“

„Saj pride! Če ne jutri, pa po jutrišnjem.“ jo je poskušala Vera pomiriti. „Po jutrišnjem bo gotovo tu...“

„Jutri... jutri... ali pa nikdar več... nikdar več...“

Iztrgala se ji je iz objema in se zastrmela pred se, venomer ponavljajoč:

„Jutri... jutri... in če ga jutri ne bo?...“

Nema slutnja ji je stisnila srce, da ji je skoraj zastalo. O, če bi takrat smela zakričati, kar bi ji dale moči:

„Branko... Branko... pridi... pridi!...“

* *

Drugo jutro se je zbudila na vse zgodaj. Tiho, da ne pre-

budi Vere, je vstala in se z mrzlično naglico oblekla. Potem je počasi odprla vrata, da niso zaškripala, nato pa je naglo zbežala po stopnicah in odklenila težka okovana vežna vrata.

Zunaj je bilo hladno, ni čudo — pozna jesen je bila že v deželi in priroda se je pripravljala za zimo. Le čez dan je bilo drugače. Takrat je sijalo solnce toplo kakor poleti, da je bilo veselje greti se na njem.

Ogrnila si je plašč, potisnila klopuček globoko na čelo in odhitela. Čeprav je bila postaja komaj nekaj lučajev od njenega doma, se ji je zdelo, da leze pot v neskončnost. Šele ko se je pokazalo kolodvorsko poslopje izza drevja, je vsa zasopla umirila korake.

Na postaji se je obrnila v čakalnico, ki je bila toplo zakurjena. Tam je zagledala postajenačelnika, ki se je nimalo začudil, ko je videl Zoro ob tako zgodnji uri pokoncu. Prijazno mu je odzdravila in ga vprašala, ali nima jutranji vlak zamude.

„Ne, gospodična! V četrte ure mora biti tu. Koga pa čakate, gospodična?“

„Šele čez četrte ure? O, hvala lepa!“ Naredila se je, kakor da ne bi bila čula njegovega vprašanja, in stopila na peron.

In res je malo nato prisopihal vlak. Dolga vrsta vagonov je šla počasi mimo nje, vse polno obrazov je gledalo skozi okna.

... le Brankovega ni bilo med njimi...

In potem so jeli izstopati. Domačini in letoviščarji. Tako neučakano so hiteli k izhodu...

... le Branka ni bilo med njimi...

Stemnilo se ji je pred očmi in morala je sesti na klop. Mimo nje so hiteli ljudje. Veseli, razigrani obrazi. Vračali so se domov, k svojim materam, k svojim nevestam in nihče se ni zmenil za ubogo

Zoro, ki je sedela na klopi in topo strmela predse...

Poslednja je prišla mimo nje stara ženica. Ona edina jo je videla.

„Ali ste tudi vi zaman čakali?“ ji je rekla sočutno. „Vidite, mojega sina tudi ni bilo...“

Toda Zora ji ni odgovorila. Preveč ji je bilo hudo in preveč je bila sama potrebna tolažbe, da bi mogla še druge tolažiti.

Ko že ni bilo nikjer nikogar in je vlak že sopihal v daljavi, da je videla samo še njegov beli dim, ki se je izgubljal med holmi, je vstala in se počasi obrnila proti domu.

In čedalje težje ji je bilo pri srečanju...

Sredi poti ji je prihitela Vera naproti.

„Zakaj mi nisi povedala, da greš na postajo?“

Zora ni odgovorila. Uprla je vanjo svoje žalostne oči in šepnila:

„Ni ga bilo...“

„Ni ga bilo?“ Tudi Vero je zaskrbelo. Saj je vendar dobro preračunala! Če bi bil takoj vzel dopust, bi bil moral biti že tu... Kaj, če ga res ne bo? Če sta se obe zmotili v njem?

Stresla je glavo, kakor bi hotela pregnati te misli. Nato pa je rekla tiho, čeprav niti sama sebi ni prav verjela: „Videla boš, popoldne pride!“

Do devetih sta spet čakali pismonošo. Ko ga je Zora zagledala, je nič ni moglo zadržati. Stekla je k staremu možičku, oprtanemu s kupom zavojev in pisem.

Malo nato se je vrnila k Veri, ki je šla počasi za njo. Vrgla se ji je okrog vratu in zaihtela:

„Tudi pisal mi ni...“

Enajsto poglavje

DAN NATO

In spet je poteklo dvajset ur, dvajset neznosnih ur. Zora je čakala in upala, toda Branka ni bilo ne obvestila od njega. Vse svoje nade je

zdaj stavila na jutranji vlak, morda ji ga on pripelje. Z Vero je šla na postajo skrivaj, da niso doma nič vedeli. In spet je čakala in vsaka minuta se ji je zdela večnost.

Naposled je v daljavi zažvižgal vlak. Ta žvižg jo je pretesel z grozo, ki je ni umele razlagati; ta žvižg je imel odločiti njeno usodo. Z oglušujočim ropotom je pridrvela ogromna kača na postajo, še nekajkrat zasopihala in se potem ustavila, vsa zavita v dim. Zora je potegnila Vero za seboj in obe sta hiteli od vagona do vagona. Tedaj je videla, kako je v zadnjem vagonu nekdo pomahal z roko. V vročnem upanju in strahu je zletela tja. Na stopnicah je stal — stotnik Kregar. Iztrgala se je Veri iz rok in planila k njemu:

„Kje je Branko?“

Kar pozabila je, da stotnik ne more in ne sme vedeti, kaj je med njo in poročnikom.

„Poročnika Slavca mi slite?“

„Da! Ali je prišel z vami?“

„Ne!“

Zori se je zameglilo pred očmi.

„Ali je ostal v Ljubljani?“

„Ne! Poročnik Slavec...“

„Kdaj pride?...“ Komaj da je izdala te besede iz ust.

Med tem je Kregar stopil s stopnic in ji molče podal roko.

„Gospodična...“

Blazen strah jo je stisnil za grlo. Vera, ki jo je spet prišla za roko, je čutila, kako ji divje polje kri po žilah. Bala se je, da se ji ne onesvesti. Zato jo je naglo potegnila k sebi.

„Zora, ne bodi tako nestrpna! Ali ne vidiš, kako je gospod stotnik presenečen nad tvojim sprejemom?“

Ohrnila se je h Kregarju.

„Gospod stotnik, ne zamerite: dajte, povejte ji, kaj je z gospodom Slavcem.“

V tem je vlak odpeljal. Tu di vsi potniki so se razšli. Na peronu so ostali samo še Vera, Kregar in Zora. Stotnik je stal nerodno zraven Zore in ni vedel, kako naj začne.

Ureja Boris Rihteršič

Intervju z Nancy Carroll

(Napisala naša newyorška dopisnica Gertrud Wiethake Mueller)

Vse formalnosti so bile v kratkem času opravljene in z legitimacijo v žepu, ki mi je dovoljevala dostop v newyorške Paramountove ateljeje, sem se zjutraj odpeljala proti Astoriji. Namenjena sem bila k igralki, ki je prav tako zanimiva kakor zapeljiva, k Paramountovi zvezdi Nancy Carroll.

Imela sem srečo. Miss Carroll je bila, kakor mi je zatrdil vratar, v ateljejski restavraciji. Pot tja pa je bila precej dolga in je vodila nekaj nadstropij navzgor in navzdol, mimo monterjev, slikarjev, kulis in drugih ljudi, ki imajo opravka pri filmu, in nenadoma so se zalesketali pred mano zlatordeči lasje te muhaste mlade zvezde.

Miss Carroll je ravno proučevala jedilni list; po običajnih pozdravnih formalnostih, sem se je takoj lotila, zakaj čas je denar in pri ljudeh od filma še pred vsem. Prosila sem Miss Carroll v imenu „Romanovih“ čitateljev, da pove svojo sodbo o filmu sploh in še posebno o zvočnem filmu.

„To ne bo tako težko,“ je odvrnila z dražestnim nasmeškom. „Zvočni film je nekaj čudovitega. Pri njem človek občuti, da dela res nekaj pozitivnega. Dovolj velik vzrok, da ga smatrajo za več vrednega kakor je gledališče.“

Pri gledališču človek preštudira svojo vlogo. Pride premijera in nato dan za dnem iste besede, iste kretnje in kmalu se mu valijo iz ust besede kakor bob z vilic. Če igravec ni v prvem dejanju na višku lahko to popravi v drugem ali tretjem. In če en večer ne igra dobro, to nadomesti drugi večer.

Pri zvočnem filmu pa je vse drugače. Tam mora igravec dati iz sebe le najboljše, kadar je film izgotovljen, se ne da več popraviti. Zato moramo, kar nas je pri filmu, paziti, da v vsakem filmu prekosimo sami sebe. Sodin, da smo prav zato tako malokdaj zadovoljni s svojo igro.“

„Še eno vprašanje, Miss Carroll, sem jo prosila. „Kakšen je vaš recept za slavo in uspeh pri filmu?“

Ne da bi dolgo premišljala, mi je odgovorila:

„Vzemite precejšnjo količino lepote, ker je to osnovni pogoj. Pri mešajte ji nadarjenost in prav toliko potrpljenja, vztrajnosti in zapužanja v samega sebe. Vse skupaj posladkajte z veselostjo, dobroduš-

nostjo in humorjem. Če vse to okusno pripravite in prinesete svetu na mizo: potem morate uspeti, čeprav ste še tako velik črnogled.“

Greta Garbo in njen vrt

Da ima Greta Garbo lep dom v Hollywoodu smo že pisali, povedali pa nismo, da je njena last eden najlepših hollywoodskih vrtov. Prav za prav vemo o njem prav malo. Le redki so bili tako srečni, da so ga videli, med njimi tudi nemški igralec Theo Shall, ki je igral z njo glavno vlogo v filmu „Ana Christie“. Seveda so ga novinarji, ki željno čakajo na vsako vest, takoj ko so zvedeli, da je bil nekajkrat pri Greti na domu, jeli izpraševati o vseh malenkostih, ki so z njo v zvezi, pred vsem pa o njenem vrtu, o katerem so tako malo vedeli. In on je v polni meri ustregel njihovi radovednosti. Povedal jim je pa tole:

„O Gretinem vrtu sem že prej večkrat čul, tako sem postal nanj takoj pozoren in skušal izrabit vsako priliko, da si ga pobležem ogledam. Ta prilika se mi je ponudila kmalu po prihodu v Ameriko. Ko sem namreč zvedel, da mi je namenjeno igrati z nordijsko sfigo in sem se z njo seznanil, me je povabila v družbi nekaterih prijateljev na svoj dom. To je bilo lansko poletje. Povabljeni smo bili za šesto uro zvečer in smo seveda vsi prišli točno kakor ura. Greta nas je že čakala. V majhni senčnici na vrtu nas je sprejela. Naš pogovor, se je sukal kakopak največ okrog filma. Potem nas je povabila, da si ogledamo njen vrt. Rečem vam, da česa takega še nisem videl. Toliko lepote na enem kraju in vse tako okusno, tako lepo izbrano!“

Potem nam je odkrila, da so vse te rože darovi njenih oboževalcev, ki vedo, kako rada ima cvetice. Vsak dan jih ji pošiljajo.

Gledali smo dolge grede. Vse barve mavrice so bile tam in se prelivalo druga v drugo. Potem nam je pokazala krasno skupino sredi vrta. Tropske rastline. Povedala nam je, da jih je poslal pred letom nekdo iz srednje Afrike. Velik zaboj jih je bil, in skoraj ni vedela kam z njimi. Rekla je, da pozna precej dobro rastlinstvo, da pa niti ene ni poznala. Ukazala je vrtnarju, naj jih postavi kam v kot, a kdo popiše njeno začudenje, ko so začele cveteti in je morala ugotoviti, da tako lepega in velikega cvetja še ni videla.

„In pomislite,“ je rekla in v njenem glasu je zvenela neka žalost. „Niti zahvaliti se nisem mogla darovalcu, ker sem izgubila njegov naslov. Sicer pa,“ je rekla in se nasmešnila, „sem prepričana, da bodo jutri vedeli že vsi novinarji, kaj se je tu govorilo. Naj le zvedo. Morda bo tudi prijatelj, ki mi je rože po-

slal, čital njih poročilo in bo videl, da nisem tako ohola kakor si morda misli...

Tu je prenehala in potem — kakor bi štela besede. Ničesar več nismo mogli zvedeti od nje.

Seveda je bil med tem že večer in morali smo oditi, vsak po svojih poslih, brez katerih tu v Hollywoodu nikdar nismo.

Robert Montgomery

Med ameriški filmski igralci je bil Robert Montgomery eden tistih, ki so si v prav kratkem času pridobili simpatije občinstva. Zato ima tudi v zadnjem času toliko dela. V svojem najnovejšem filmu bo igral vlogo mornarja, in bo zato v kratkem odpotoval z vojno ladjo na snemanje nekam na Tihi ocean. To bo trajalo najmanj štirinajst dni. Kakor smo zvedeli, je dalo ameriško mornariško ministrstvo MGMu na razpolago linijsko ladjo „Colorado“, ki že čaka v luki San Pedro Harbor. Vse moštvo na ladji ima strog ukaz, da sodeluje pri snemanju prizorov.

Nova partnerica Johna Gilberta

Ceprav se je v zadnjem času toliko pisalo, da so Johna Gilberta pri filmu odslovili, se vendar pojavljajo nove govorice, da bo morda vendarle ostal med onimi, ki jih gledamo na platnu. Iz Hollywooda nam namreč pišejo, da bo igral v filmu „Cheri Bibi“ skupaj z novo zvezdo Natalijo Moorheadovo, ki bo v tem filmu sploh prvič nastopila.

Willy Fritsch

je sin tovarnarja iz Šlezije. Napravil je gimnazijo, potem pa se je na očetovo željo vpisal na tehniko. Toda ta veda ga ni prav nič veselila. Namestu na predavanju je hodil v Reinhardtovo gledališče. Nekega dne so zvedeli starši, da ga na tehniki sploh ne poznajo, da ga pa precej dobro poznajo pri Reinhardt, kjer je kot začetnik igral seveda samo vloge statistikov.

Treščilo je, toda mladi igralec se za to ni zmenil. Še več — s svojo trmo je dosegel, da so mu doma dovolili hoditi v Reinhardtovo dramsko šolo.

Spet je imel srečo. Že po nekaj mesecih je dobil „nosilno“ vlogo, to se pravi — zmeraj je moral kaj nositi na oder, zdaj pladenj, zdaj stol, zdaj posetnico. Morda bi bil pri teh vlogah ostal, da ga ni zapazila Mady Christians, ki je tedaj že igrala pri filmu, in ga priporočila danskemu režiserju Benjaminu Christensnu, ki je prav takrat delal za Ufo.

Mladi veseljak je Christensnu ugajal in kmalu mu je dal glavno moško vlogo v neki veseligr. Od takrat je Fritsch pri Ufi ostal in postal ljubljene naša ženske publike. Ne samo v ljubimskih, ampak tudi v karakternih vlogah se je pokazal.

Saj še niste pozabili „Vohunov“ in „Žene na mesecu“?

Drugi njegovih filmov, ki smo jih v zadnjem času videli, se tudi gotovo še spomnite. Igral je v „Ogrski rapsodiji“ in v „Melodiji srca“. Potem ste ga videli v „Valčku ljubezni“ in v srčkani veseligr „3 + 1 = 2“, zdaj pa igra s svojo

Willy Fritsch (Foto Ufa)

novo partnerico Käthe von Nagy v komediji „Nje visokost ukazuje“. „Moja žena — tvoja žena“ pa pride v kratkem v Ljubljano.

Filmska vprašanja

1. Katerega leta je bila rojena Brigita Helm?
2. Kje je bila rojena Käthe von Nagy?
3. Pri kateri družbi igra Richard Dix?
4. Kdo je igral glavno moško vlogo v filmu „Gospod po naročilu“?
5. Kdo je naša newyorška dopisnica?

Za rešitev teh vprašanj razpisujemo nagrade v obliki

20 VELIKIH FILMSKIH FOTOGRAFIJ.

ki jih razdelimo med 10 izžrebanih reševalcev. Rešitve, ki jim mora biti priložen kupon št. 11, sprejemamo prvih 6 dni po izidu lista.

Odgovori na vprašanja v 8. številki so tile:

1. MGM; 2. Katovice; 3. 1895; 4. Jeannette MacDonald; 5. 5000 dolarjev.

Nagrajeni so bili tile reševalci:

- 5 slik: Mici Strugar, Jesenice;
- 4 slike: Elza Triplat, Ljubljana;
- 3 slike: Toni Klembas, Bruay, Francija;

2 slike: Ciril Mencinger, Javornik;

po 1 sliko: Ivan Turkovič, Ljubljana; Otmar Zidarič, Celje; Fani

Elitni Kino Matica

Telefon 2124

Ljubavni ekspres

duhovita komedija. V glavni vlogi lepa Dina Gralla.

Veličanstvo — ljubezen

srčkana drama iz življenja dveh zaljubljenec. V glavnih vlogah Franz Lederer in Jugoslovanka Käthe von Nagy.

Moja žena — tvoja žena

krasna komedija, kjer igrajo glavne vloge ljubljenci naše publike Lillian Harvey, Willy Fritsch in Heinz Rühmann.

Martulaš, Ljubljana; Joško Kresnik, Guštanj; Ferdo Novak, Letuš; Radko Kurja, Jamna.

Odgovori na vprašanja v 9. številki so tile:

1. Dr. Fanek; 2. Žena Douglasa Fairbanksa mlajšega; 3. Reginald Denny; 4. Paramount; 5. Karin Evans.

Nagrajeni so bili tile reševalci:

- 5 slik: Mija Vidic, Ljubljana;
- 4 slike: Ivan Lasnik, Guštanj;
- 3 slike: Milka Svetina, Koroška Bela;

2 slike: Janko Cepec, Brezno;

po 1 sliko: Alojzija Mlakar, Lož; Pavla Kosi, Rankovec; Vida Škrajnar, Ljutomer; Blaž Tarkuš, Vuhred; Ivanka Oblak, Javornik; Binca Dimic, Ljubljana.

Nagrajenim, ki še doslej niso prejeli nagrad, javljamo, da smo ravno danes dobili iz Amerike večje število slik, ki jih razpošljemo te dni. Prosimo jih, naj njih prejem potrdijo, ko spet pošljejo rešitve.

Filmska pošta

Alice: 1. Valter Slezak je bil rojen na Dunaju. Njegovega naslova trenutno nimam pri roki. 2. Henny Porten še zmeraj igra. Nedavno je prenehal v zvočni film „Oglarjevo hčer“, ki jo je napravila kot nemi film že pred enajstimi leti. 3. Ford Sterling je igralec. Igral je komično intrigrantske vloge. Star bo okrog 48 let.

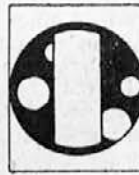
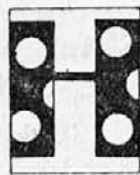
F. S. Maribor: Ivan Možuhin ima naslov: Berlin W. Kurfürstendamm 195. V eni prihodnjih številkih prinesem daljši življenjski o njem.

Stefka: Naslov Brigitte Helm sem že svoj čas objavil. Rojena je bila 17. marca 1908. Odkril jo je režiser Fritz Lang l. 1925. Prvi njen film je bil „Metropolis“. Drugi filmi so: „Ljubezen Jeanne Ney“, „Alraune“, „Pohlep“, „Jahta sedmih grehov“, „Denar“, „Tajna sila“, „Divne laži Nine Petrovne“, „Manolescu“, „Skandal v Baden-Badnu“, Govoreča filma „Pojočje mesto“, „Alraune“.

Laško: Asta Nielsen je rojena 11. septembra 1885 v Kopenhagnu. Filmski kritiki jo no pravici smatralo za najboljšo evropsko igralko, kar jih je bilo doslej. Najboljši so bili njeni zadnji filmi „Nevarna leta“ in „Tragedija pobeščice“. Vest, da se vrne k filmu, je potrjena, ker že snema „Tragedijo pobeščice“ kot govoreči film. Preden je prišla k filmu, je bila igralka dvornega gledališča v Kopenhagnu.

Ivka: F. W. Murnau je režiser. Delal je najprej pri Ufi, potem pa v Ameriki. Glavni filmi, ki jih je režiral, so: „Posledni mož“, „Faust“, „Ob zori“ („Sunrise“), „Štirje vrati“.

Willy: Lilly Damita je rojena v Parizu 10. julija 1906.

200 besed

Med vojno je neki list razpisal nagrado 200 frankov za popis najboljših zgodbič iz strelskih jarkov v 100 besedah. Nagrado je dobila tale sličica:

„V našem jarku je latrina, deska, na katero sedeš, pa je bila nažagana. To dá 15 besed. Ostali 87 besed pa je izgovoril naš narednik, ko je splezal iz jame. Vendar so za tisk neprimerne.“

Mlajšega se čuti

„Vsako jutro, kadar se obrijem, se čutim dvajset let mlajšega.“ modruje že sivi gospod svetnik.

„Ali se ne bi tudi zvečer časih obril?“ meni skromno njegova žena.

V gostilni

„He, gospa krčmanka, nocoj imam strašen tek! Prinesite mi najpikantnejše, kar imate!“

„O, prosim, gospod doktor — takoj vam pošljem kuharico!“

Razlika

Samojlo vpraša znanca:

„Ali mi veš povedati razliko med fiziološko juho in steklenico likerja? Ne? Čisto preprosto: če popiješ steklenico likerja, ustreliš naprej, če pa si pojedel krožnik fiziološke juhe — — — si sit.“

Zakaj je bil kaznovan

Stotnik pregleduje moštvo in vpraša tudi, kdo je bil že kaznovan.

Vojak Janez Zverina javlja: „Pet dni strogega zapora.“

Stotnik: „Zakaj?“

Janez Zverina v zadregi molči.

Narednik (mu hoče pomagati): „Pokorno javljam, gospod stotnik, da so Janeza Zverino dobili z neko deklino na dvorišču vojašnice namestu v postelji.“

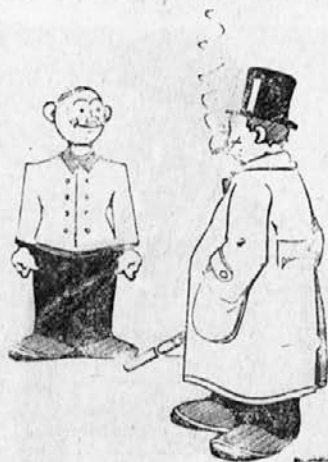
Poroštvo

Pri razpravi. Mlad državni pravdnik ognjevitro dokazuje verodostojnost glavnega svedoka in sklene svoj govor s temile besedami:

„Za njegovo verodostojnost zastavim glavo!“

Takrat pa vstane zagovornik:

„Predlagam, da se glava državnega pravdnika priloži aktom.“

Dokaz

„Ivan, danes mi nisi sukuje osnažil!“

„Kako, gospod doktor! To vendar...“

„Ne izgovarjaj se: v žepu sem dobil dvodinarski novc!“

Ni se vsega spomnil

Pepe Potepin stoji pred sodnikom.

„Ali ste temule gospodu rekli tat in rokovanjač?“

„Da, gospod sodnik.“

„Ali ste mu tudi očitali, da je lažnivec in slepar?“

„Ne, gospod sodnik. Človek se vendar ne more vsega spomniti.“

Psihoanaliza

„Ali vas smem prositi za roko vaše hčerke?“

„Ne, mladi mož — preveč neumnosti ste mi uganjali!“

„Častna beseda: ta je poslednja!“

Godba pri pogrebu

„Morice, vidiš, babica je bolna. Pojdi k njej in jo skušaj razvedriti!“

Mali Morice uboga. Čez nekaj minut pa se že vrne.

„Nu,“ reče mati, „ali se je babica kaj razvedrila?“

„Ne.“

„Zakaj ne?“

„Vprašal sem jo, ali bi rada imela godbo pri pogrebu.“

Naloga

„Jožko, tvoja naloga o psu je do besede taka kakor naloga tvojega brata. Kako je to?“

„Ker sva pisala o istem psu.“

Metoda za učenje jezikov

„Kaj, 1000 angleških besed v 40 urah? To ni nič! Moja žena vam pove 1000 slovenskih besed v desetih minutah.“

Zvest opomin

Ko je Paderevski pri neki priiliki celo kopico del igral na pamet, ga je vprašal eden izmed gostov: „Kaj se vam nikoli ne izneveri spomin?“

„Nikoli,“ odgovori Paderevski, „saj ni moja žena!“

On že ve!

Vojak prosi, da bi smel izostati do polnoči, ker se ženi. Dobrodušni kapetan pa mu pravi:

„Priatelj, če se ženiš, se ti spodobi dopust vsaj za celo noč.“

„Ni treba, gospod kapetan,“ meni vojak. „Saj je vdova.“

Tempo

V Newyorku je pal milijonar iz 37. nadstropja nebotičnika. Ko je padal mimo tretjega nadstropja, so tam že tiskali posebno izdajo: Milijonar White je padel...

Dvoumno

Gospa direktorica je dobila za god od moža krasen kožušček iz podlasičine kože. Vsa ponosna ga razkazuje svojim prijateljicam.

„Človek skoraj ne bi verjel, da dobiš od tako majcenega, nepomembnega bitja tako krasno krzno!“

„Na, veš kaj — o svojem možu bi pa že lahko spoštljiveje govorila!“ meni ena izmed prijateljic.

Doma, v družini

Kopeli za noge

Noge si lahko okopljеш v mrzli ali topli vodi, v majhni deži, vedru ali kadi za noge. Čim više sega voda do golen, tem dobrodejnija je kopel. Če ne seza do meč, učinkuje samo na podplate.

Vroče kopeli so umestne tedaj, če je v nogah pritisk krvi, pri oteklih žilah, kronično mrzlih nogah, vodeničnem otoku, ozeblinah, kroničnih obolenjih sklepov, dalje pri izpahitvi, navalu krvi v glavo, zaprtju, pri težkem srcu in slabem delovanju obisti, pri nadihu in migreni, pri vnetju pljuč in vratu, pri prehladu in njegovih posledicah.

Mrzle kopeli uporabljaj pri solnčarici, če ti je vroče po dolgi hoji, in če se ti noge pote.

Vroča kopel naj traja 10–30 minut, mrzla pa le 5–10 minut.

Izmenična topla in mrzla kopel je priporočljiva, če imaš mrzle noge, pa tudi pri vodeničnem otoku, če začenjaš dobivati ploske noge, pri znojenju nog in oteklih žilah, ter pri kroničnih katarjih, poapnitvi žil in sladkorni bolezni. V posodo naliješ kolikor le preneseš vročo vodo prav visoko, zraven pa postaviš posodo z mrzlo vodo, ki sme segati največ do gležnjev. Noge postavi 5–10 minut v vročo vodo, eno minuto v mrzlo vodo; to napraviš trikrat.

Bljuvanje pri nosnosti

Če ni prehlada, z nekaj dobre volje preboliš ta neprijetni stadij materinstva. Ako pa tudi dobra volja nič ne pomaga, pij mineralno vodo, bodisi Radeško ali Rogaško, in vzemi na dan 15 do 20 kapljic Baldriánove tinkture in tri do pet tablet kakšnega bromovega preparata. Ne jej preredkih jedi, poskusi morda jesti leže, če vse to ne pomaga, vprašaj zdravnika!

Kako preizkusiš surovo maslo

Košček surovega masla razpusti oprezno v majhni stekleni posodi, to posodico pa postaviš v večjo, ognja varno posodo, ki je napolnjena z vodo. To večjo posodo deni na štedilnik, da se surovo maslo v vročini raztopi. Steklena posoda same ne bi smela postaviti na vroči štedilnik, ker bi porušila.

Ko se je surovo maslo raztopilo, vzamemo stekleno posodo ven in jo podpremo proti luči. Čisto, nepotvor-

jeno surovo maslo je popolnoma čista in prozorna tekočina. Če pa je maslo kalno, je to dokaz, da je pomešano z margarino ali katero drugo tolščo. Če je v surovem maslu obilo belega pinjenega mleka, je dodana skuta. Če pa je na dnu nekaka kašnata gošča, je surovemu maslu primešan kuhan krompir ali pa moka.

Porabni nasveti

Glavnike in ščetki za lase očistiš tako, da jih oprezno položiš z zobmi, odnosno ščetinami v salmijakovo milnico, nato pa oplakneš v čisti vodi. Posuši jih ob topli peči ali pa na soncu, tako da obrneš ščetine navzdol; lahko jih pa tudi obrišeš s suknom.

Zarjaveli žebelji in vijaki se zrahljajo v deskah, če kaneš nanje olje ali petrolej. — V trd leš zabiješ žebelje, če jih prej vtakneš v raztopljen vosek.

Pri rezanju čebule se ti ne bo treba solziti, če čebulo med tem ko jo režeš, postaviš pod curek vodovoda.

Pecivo za zajutrek

Potrebščine: pol kg moke, 6 dkg masti ali presnega masla, 10 dkg sladkornega prahu, nekoliko dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja, 2 jajci, 1 osminka litra mleka, limonovi olupci in 1 zavojček dr. Oetker-jevega pecilnega praška.

Priprava: Stresi s pecilnim praškom pomešano moko na desko, ji dodajaj mast ali presno maslo, jajci, sladkorni prah, vanilinov sladkor, limonove olupce in mleko ter vse skupaj dobro premešaj. Iz tega testa napravi podolgovato štruco, ki jo speci v zmerni vročini.

Vinski šato

Stepaj 4 rumenjake s 15 dkg sladkorne moke in 1 zavitkom Oetker-jevega vanilijevega sladkorja; nato prilij četrt litra zavrelega vina in mešaj nad ognjem, da se zgosti. Ako rabiš bolj gostega, dodaj rumenjakom kavno žlico moke.

Napetost, nepravilno vnetje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstraniš z naravno „Franz Josefovo“ grenčico, obenem pa se zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuca in srce. Zdravniške izjave zaznamujejo vprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s „Franz Josefovo“ vodo. „Franc Josefova“ grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubavno pismo

(Nadaljevanje in konec s 167 strani)

„Spoštovani gospod!“

Nezmisel, ljubezen ne govori tako uradno. Torej recimo:

„Moja edina ljubezen!“

Bože, taka sentimentalnost! Saj vendar ni več v šolarskih letih, saj je pametno in moderno dekle! Takole najbrž piše — e, kdo bi ugibal! Švrk, in v mehke usnjate podpetnike, skok do vrat, skok nazaj in spet v objem prijetno tople postelje. Že ima to skrivnostno pismo v rokah in vročično raztrga ovitek. — — —

Čisto navadno tiskano pismo. Le sredi besedila je datum izpolnjen s črnilom:

Vaše blagorodje!

Ker na naš trikratni opomin še vedno niste poravnali našega računa, si vas dovoljujemo najvljudneje prositi ureditve te stvari najkasneje do... drugače bi bili, kakor bi nam bilo žal, prisiljeni iztirjati ta dolg na drugi način. — Z odličnim spoštovanjem Žnidar & Co., modni atelje za gospode.

Budilke

po Din 60— s triletnim jamstvom

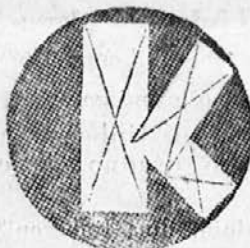
IVAN PAKIŽ,
LJUBLJANA
Pred Škofijo 15.

Prva jugoslovanska tovarna
dežnikov
Josip Vidmar
Ljubljana, Pred Škofijo št. 19

En gros — en detail.

Dežniki vseh vrst. Vrtni senč-
niki. Sejmski dežniki. Veikan-
ska izbira. Skrajne cene.

"KUVERTA"
LJUBLJANA
Karlovska 2-Votarski pot 1

Tovarna kuvert

Konfekcija papirja

Foto aparate in
potrebščine

dobite v največji izbiri pri

Drogeriji „Adrija“

Mr. Ph. S. Borčič

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1

Telefon št. 34-01

Zahtevajte cenik!

Kupon 11 film

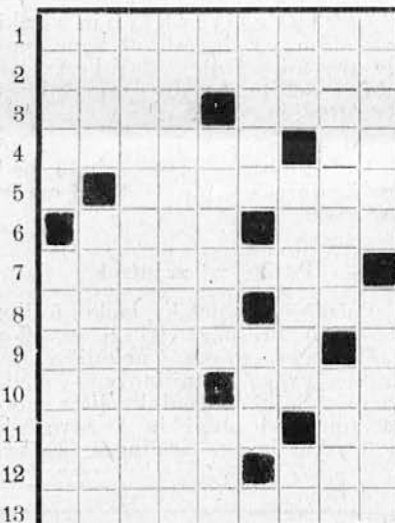
V živalskem vrtu

„Ta žirafa je nevarna, kaj ne?“

„Narobe — okoli prsta si jo lah-
ko ovijete!“

KRIZANKA

A B C D E F G H I

Vodoravno: 1. Nadzornik; 2. Pri-
prave; 3. Vrsta; narobe žensko ime;
4. Gorovje v Srbiji; nota; 5. Redilni
del jedi; 6. Znamka čevljev; žens-
ko ime; 7. Potok, ki izvira v Črnem
grabnu; 8. Duh; prst; 9. Dve bese-
di; predlog in krita cvetja; 10. La-
kota; sorodnica; 11. Turško žensko
ime; 12. Drevored; kanton v Švici;
13. Pokrajina v Indiji.

Navpično: A. Rimski filozof; pro-
glas; B. Popis; vzporednica; C. Člo-
vek, ki ga slišite v radiu; D. Vrsta
igre; E. Egipčanski bog; Turek;
češko ime; F. Trava; žensko ime;
G. Čebula; del spodnje obleke; pa-
met; H. Izvirnik; reka v Črni gori;
I. Mesto v Italiji; kamenina.

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se
priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena
postala znana kakor ta. Radi pozornosti,
ki jo vzbula slika, in radi globokega svo-
lega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo
kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega
načela so

Dr. Oetker-jev pecilni prašek

Dr. Oetker-jev vanilinov prašek

Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavoj-
čkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospo-
dinjam postaviti v kratkem času na mizo
tečne jedi. Marsikatera ura se je prihra-
nila, mnoge nevolje radi slabega kipeja
močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oet-
kerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar
boljšega, nego je Oetker-jev puding s sve-
žim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim so-
kom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe
pristni Dr. Oetker-jevi labrikati, ker se če-
sto ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi,
pudinge in spenjeno smetano,
kakao in čaj,
šartlje, torte in pecivo,
ajalni konjak.

Zavoček odgovarja dvema ali trem
strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša 1/2 zavojčka Dr. Oet-
ker-jevega izbranega vanilinovnega slad-
korja z 1 kg finega sladkorja in se dasta
1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skode-
lico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna
pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti
za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pri-
pravo enostavnih, boljnih, finih in rafinir-
ših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort
i. t. d.

Za vsako obitelj so največje
važnosti, ker naladjo po njih sestavljena
jedila radi svoje enostavne priprave, svo-
jega odličnega okusa in svoje lahke pre-
bavljivosti povsod in vedno pohvalo go-
spodin — tudi onih, ki stavilo večje za-
hteve — in ker je, kakor je pokazala iz-
kušnja, vsako ponesrečenje tudi pri za-
četnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastonj pri
Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost
na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.